

PROCESAANPAK VOORZIENINGENPLANNEN 2010

Gemeente Rotterdam
Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam / Vastgoed / Maatschappelijk Vastgoed

Rotterdam, oktober 2010
(gewijzigde versie!)

Auteur:
OBR vastgoed / Maatschappelijk Vastgoed

Versie 1.3

INLEIDING

Een voorzieningenplan dient ervoor om méér te bereiken met dezelfde middelen. Voor de burger betekent dit dat hij voorzieningen die logisch bij elkaar horen onder één dak vindt, in een laagdrempelige en goed bereikbare locatie. Het plan leidt er bovendien toe dat het aanbod van voorzieningen beter afgestemd is op de (locale) vraag. Dit betekent ook dat daar waar er teveel voorzieningen zijn, afgestoten kan worden en dat daar waar tekorten worden geconstateerd bijgeplust wordt. Voor de stad als vastgoedbeheerder is een belangrijk doel van het voorzieningenplan dat het aanknopingspunten biedt om ruimtes effectiever en efficiënter te gebruiken en dus op de kosten te besparen en daarmee is het plan een goed sturingsmiddel voor vastgoedontwikkeling.

In het coalitieakkoord voor 2010-2014 (april 2010) formuleerde het college de ambitie om de "basis op orde" te krijgen, zodat iedere Rotterdammer kan beschikken over voldoende voorzieningen. Voor deze ambitie zijn onderwijsvoorzieningen, sportaccommodaties en brede scholen/multifunctionele accommodaties randvoorwaardelijk. Ook geeft het college aan dat het naast het ontwikkelen van nieuwe accommodaties de inzet heeft om bestaande accommodaties beter te benutten door gebruik daarvan te delen en meer in te zetten op synergie tussen voorzieningen. Het college streeft verder naar een verbetering van de inrichting en uitvoering van de gemeentelijke vastgoedorganisatie. De plannen die we per deelgemeente gaan ontwikkelen voor de maatschappelijke voorzieningen sluiten aan bij deze ambities van het nieuwe college.

Met de voorzieningenplannen gaan we vraag naar en aanbod van voorzieningen beter op elkaar afstemmen, zodat de Rotterdammer gebruik kan maken van een adequaat voorzieningenaanbod. Op die manier maken we ook de verbinding tussen "Sociaal" (behoefte aan voorzieningen) en "Fysiek" (aanbod in accommodaties) en sluiten we aan bij het gebiedsgericht werken. Dit betekent dat de gebiedsvisies van diensten en deelgemeenten, samen met de stedelijke en deelgemeentelijke beleidsprogramma's, de uitgangspunten voor het voorzieningenplan vormen. De beleidsdoelstellingen die de stad in die producten verwoord heeft, vertalen we in de consequenties voor het voorzieningenaanbod. En de opgaven uit de wijk die verwoord staan in de iWAP's dragen bij aan het formuleren van de behoefte (vraag) aan voorzieningen.

Deze operatie heeft tot doel om tot een grotere efficiency en effectiviteit in de huisvesting van de maatschappelijke voorzieningen te komen zodat de burger

voorzieningen die logisch bij elkaar horen (bijv. kindvoorzieningen, onderwijs en sport) onder één dak vindt, in een laagdrempelige en goed bereikbare locatie die zo efficiënt mogelijk wordt geaccommodeerd. Voor de stad als vastgoedbeheerder is een belangrijk doel van het voorzieningenplan dat het mogelijkheden biedt om ruimtes effectiever en efficiënter te gebruiken en dus op de kosten te besparen en daarmee is het plan een goed sturingsmiddel voor vastgoedontwikkeling. Uiteindelijk willen we méér bereiken met dezelfde middelen door te kijken waar (meer) clustering mogelijk is, leegstand wordt teruggedrongen en dubbel gebruik verhoogd kan worden en we daardoor accommodaties kunnen afstoten.

Dit procesplan beschrijft het proces van de totstandkoming van voorzieningenplannen voor alle veertien deelgemeenten van Rotterdam en de besluitvorming daarover. Het voorzieningenplan bevat een vertaling naar een uitvoeringsplan. Zodra de overgang naar de uitvoering wordt gemaakt, zal een voorstel worden voorgelegd hoe de sturing op de realisatie vorm zal krijgen.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 1 wordt uitgelegd wat een voorzieningenplan is en welke doelen het dient. Hoofdstuk 2 geeft het format weer waarin een voorzieningenplan wordt opgesteld. Het totstandkomingsproces van de plannen wordt in hoofdstuk 3 beschreven. Vervolgens volgen in hoofdstuk 4 het besluitvormingsproces en de planning, waarna tot slot in hoofdstuk 5 de risico's van het project in beeld worden gebracht.

HOOFDSTUK 1

1.1 Wat is een voorzieningenplan?

In een voorzieningenplan wordt per deelgemeente het geobjectiveerd noodzakelijke aanbod aan maatschappelijke voorzieningen op het gebied van cultuur, onderwijs, sport, welzijn en zorg (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) beschreven in termen van omvang, kwaliteit, spreiding en clustering en wordt aangegeven welke kansrijke mogelijkheden er bestaan om vraag en aanbod naar en van voorzieningen optimaal op elkaar aan te sluiten.

Maatschappelijke voorzieningen

Het plan richt zich in de eerste plaats op maatschappelijke voorzieningen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Met betrekking tot maatschappelijke voorzieningen waarvoor een *andere* partij dan de gemeente de verantwoordelijkheid draagt (gezondheidszorg bijvoorbeeld), neemt de gemeente een ambassadeursfunctie op zich. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeente actief bij de verantwoordelijken informeert of het huidige aanbod in lijn is met de eigenlijke vraag en partijen aanspoort en/of ondersteunt bij het realiseren van het gewenste aanbod.

Het plan betreft de *maatschappelijke voorzieningen*, dat wil zeggen voorzieningen waarvoor de gemeente de (wettelijke) verantwoordelijkheid draagt; het gaat om vastgoedobjecten waar een publieke dienst wordt aangeboden die niet door de markt aangeboden wordt en die in de regel zonder publieke middelen niet rendabel geëxploiteerd kan worden. *Niet* in het plan betrokken zijn winkels, horeca, kantoren, bedrijventerreinen, ziekenhuizen, openbaar vervoer, nutsvoorzieningen, etc.

Verschillend bereik van voorzieningen

Voorzieningen kunnen op verschillende schaalniveau's een beoogd bereik hebben. Er zijn voorzieningen met een regionale functie (voortgezet onderwijs, musea), met een deelgemeentelijke functie (zwembaden, Lokale Cultuurcentra) en een wijk- of buurtfunctie (basisscholen, peuterspeelzalen). In het plan wordt met de verschillende schaalniveau's rekening gehouden. Bij het bepalen van de vraag naar een bepaalde voorziening, dient zich rekenschap gegeven te worden van het niveau waarop de voorziening geleverd moet worden.

Voorziening versus accommodatie

Het begrip *voorziening* duidt op de *functie* die uitgeoefend wordt, bijvoorbeeld "onderwijs", "schoolgymnastiek" of "ontmoeting". Het begrip *accommodatie* verwijst naar het gebouw of gebouwen waarin de functies uitgeoefend worden.

1.2 Welke doelen dient een voorzieningenplan?

Een voorzieningenplan dient een aantal doelen, waaruit tegelijkertijd de meerwaarde van een voorzieningenplan is af te leiden.

1. *Aanbod is afgestemd op de vraag*

Belangrijkste doel is een beter, op de *behoefte* afgestemd gebruik van accommodaties. Op basis van een gedegen onderzoek naar de daadwerkelijke vraag naar voorzieningen, nu en in de toekomst, wordt bepaald wat het voorzieningenaanbod in een deelgemeente dient te zijn. Uit het behoefteonderzoek kan blijken dat er een bepaald tekort of overschot aan voorzieningen is. Ook kan blijken dat de huidige voorzieningen niet goed over de verschillende wijken zijn verdeeld en dat er reden is tot spreiding of clustering van voorzieningen over te gaan. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt bezien welke acties ondernomen moeten worden om vraag en aanbod beter op elkaar aan te sluiten. Het kan zijn dat er een nieuwe accommodatie gebouwd moet worden, maar ook dat er door een beter en efficiënter gebruik (of inrichting) van de huidige accommodaties meer tegemoet gekomen wordt aan de wensen en behoeftes van de burgers. Een goed voorzieningenaanbod voor de burgers is een doel dat zowel het college als de deelgemeentebesturen nastreven.

Het voorzieningenplan verhoogt niet per se de kwaliteit van de voorziening *an sich*. Het voorzieningenplan zelf verhoogt bijvoorbeeld niet de kwaliteit van het onderwijs. Wel zorgt het voorzieningenplan ervoor dat er in elke wijk een basisschool is, zoals het stedelijke beleidsuitgangspunt luidt. Hoewel het plan dus niet de verhoging van de kwaliteit van de voorziening tot primair doel heeft, is het wel denkbaar dat er in het plan maatregelen staan die leiden tot verhoging van de kwaliteit van de accommodatie en daarmee tot een beter gebruik van de voorziening. Zo kan een besluit (in een voorzieningenplan) tot doorvoering van een kwaliteitsslag in de horecafunctie van een zwembad of een LCC leiden tot meer bezoekers, hogere inkomsten en dus een beter gebruik van de voorziening en de accommodatie.

2. Vertaling van stedelijk en deelgemeente (sociaal) beleid in voorzieningen

Stad en deelgemeenten voeren een groot aantal sociale beleidsprogramma's uit op het gebied van onderwijs, sport en recreatie, kunst en cultuur, et cetera. Die programma's krijgen hun vertaling in voorzieningen. Bijvoorbeeld, het programma Maatschappelijke Opvang (onderdak bieden aan daklozen, hulpbehoevenden, e.d.) vindt zijn vertaling (deels) in opvangvoorzieningen (accommodaties). Deze vertaling vindt haar weerslag in het voorzieningenplan. Rekening houdend met de ruimtelijke ontwikkelingen komen het sociale en het fysieke beleid hier bij elkaar. Dit komt met name de samenwerking tussen de Rotterdamse diensten ten goede.

3. Clustering

In Rotterdam wordt slechts bij uitzondering een accommodatie gebouwd die slechts één functie (monofunctioneel) herbergt. Bij voorkeur wordt in de vorm van een multifunctionele accommodatie (MFA) gebouwd. Het voorzieningenplan biedt belangrijke aanknopingspunten voor de inrichting van een MFA, doordat het zichtbaar maakt welke functies er in een MFA ondergebracht moeten worden en op welke plek de MFA gevestigd wordt. Geclusterd worden alleen die functies die *geclusterd* een meerwaarde hebben.

4. Kostenreductie

Een goed voorzieningenplan verbetert niet alleen het voorzieningenaanbod voor de burgers, het leidt ook tot kostenbesparingen voor de stad. Op korte termijn levert een voorzieningenplan financieel voordeel op als er besloten wordt tot de directe afstoting van een bepaalde voorziening. Op de langere termijn (5-15 jaar) is er van een verbeterd voorzieningenaanbod het financiële voordeel te behalen dat een voorziening (accommodatie) méér gebruikt wordt dan voorheen en dus de inkomsten voor de stad groter zijn. Ook is er financieel voordeel te verwachten van het geclusterd aanbieden van bepaalde voorzieningen, door dubbel gebruik van ruimtes en door de samenvoeging van meerdere voorzieningen in minder accommodaties.

Bestrijding leegstand

Ofschoon de *functie* centraal staat en niet zozeer de accommodatie waarin de voorziening aangeboden wordt, is het tegengaan van leegstand een belangrijk oogmerk van een voorzieningenplan. Het plan maakt de aanwezige leegstand (in accommodaties) zichtbaar en zal voorstellen behelzen over hoe die leegstand opgeheven wordt. Het spreekt voor zich dat met het opheffen van leegstand ook financiële belangen gediend zijn.

5. *Richten van investeringsbeslissingen*

Voorzieningenplannen maken het nemen van investeringsbeslissingen eenvoudiger. Op het moment dat er voor alle deelgemeenten voorzieningenplannen beschikbaar zijn, is zichtbaar welke investeringen in het voorzieningenaanbod van de stad noodzakelijk en gewenst zijn. Op basis van dit totaalbeeld kunnen er gerichter prioriteiten gesteld worden. Voor de wijze van prioritering wordt aansluiting gezocht bij het Investeringsfonds Rotterdam. Het beter kunnen prioriteren van investeringsbeslissingen in maatschappelijke voorzieningen heeft tot belangrijk gevolg dat er een betere planning op de langere termijn mogelijk wordt en dat beslissingen minder ad hoc genomen hoeven te worden. De wijze van prioriteren en het beslissen over de inzet van financiële middelen zullen aangesloten worden op de spelregels die gelden ten aanzien van het Investeringsfonds Rotterdam.

6. *Integraliteit tussen voorzieningen wordt zichtbaar*

Het voorzieningenplan maakt zichtbaar dat veel voorzieningen niet op zichzelf staan, maar gebaat zijn bij een integrale benadering. Betere samenwerking en aansluiting tussen verschillende voorzieningen zorgen voor maatschappelijke meerwaarde voor de stad. Denk aan de clustering van functies in een MFA, maar denk ook aan het aanbieden van kunst en cultuur op scholen, aan de samenvoeging van sport en scholen, etc. Doordat verschillende beleidsdiensten meewerken aan de totstandkoming van het voorzieningenplan worden dwarsverbanden tussen die diensten zichtbaar en ontstaan mogelijkheden voor nieuwe coalities van voorzieningen.

1.3 De doelen: samenvattend

Doelstelling van het voorzieningenplan is dus om, op basis van een functioneler en beter op de behoeften afgestemd aanbod van voorzieningen (waarbij de grenzen tussen de gemeentelijke diensten worden doorbroken), te komen tot inzicht in de noodzakelijke en wenselijke vastgoedontwikkelingen. Dit kan leiden tot kostenreductie en minder leegstand, maar vooral tot een betere aansluiting van het voorzieningenaanbod op de vraag naar voorzieningen. Vastgoedontwikkelingen worden pro-actief in kaart gebracht en zullen zich, als gevolg van een goed werkend voorzieningenplan, steeds minder op ad-hoc-basis voordoen.

1.4 Positionering van het voorzieningenplan t.o.v. gebiedsvisies en iWAP's

Het voorzieningenplan wordt opgesteld in lijn met het gebiedsgericht werken.

Dit betekent dat de gebiedsvisies van diensten en deelgemeenten, samen met de stedelijke en deelgemeentelijke beleidsprogramma's, de uitgangspunten voor het voorzieningenplan vormen. De beleidsdoelstellingen die de stad in die producten verwoord heeft, dienen vertaald te worden in de consequenties voor het voorzieningenaanbod. En de opgaven uit de wijk die verwoord staan in de iWAP's, dragen bij aan het formuleren van de behoefte (vraag) aan voorzieningen.

2. FORMAT VOORZIENINGENPLAN

Het voorzieningenplan bevat in elk geval de volgende componenten.

- 1** Benoeming van de stedelijke en deelgemeentelijke beleidskaders en de vertaling van de daarin vervatte beleidsdoelstellingen in de consequenties voor het voorzieningenaanbod. Het gaat onder meer om de in **bijlage 1** genoemde stukken.
- 2** Bepaling van de vraag (behoefte) naar voorzieningen, nu en in de toekomst, rekening houdend met de ruimtelijke en demografische ontwikkelingen in de betreffende deelgemeente. Inzet hierbij is de vraag zo concreet en objectief mogelijk te onderbouwen met normen uit beleidskaders (bijv. leerlingprognoses voor bepaling van aantal leslokalen) en behoefteonderzoeken.
- 3** Weergave van het huidige voorzieningenaanbod alsmede de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.
- 4** Confrontatie van vraag en aanbod: hoe komen we tot het gewenste voorzieningenaanbod dat voldoet aan de vastgestelde vraag? Die confrontatie uit zich in nieuwbouw, sloop, renovatie (onderhoud), afstoten, clusteren, herontwikkelen, etc. Deze confrontatie uit zich in zo concreet mogelijke acties, voorzien van een kostenraming en tijdsplanning.

Bij de uitwerking zullen we de acties indelen naar drie niveau's; acties die aansluiten bij lopende ontwikkelingen (insteek: moeten vooral doorgaan), acties die nieuw zijn en kostendekkend te maken zijn (insteek: doen) en acties die vragen om nieuwe herontwikkelsinitiatieven (insteek: check op aansluiting bij gebiedsontwikkeling en afwegen op stadsniveau). Deze indeling is ondersteunend aan de prioritering die moet plaatsvinden bij de besluitvorming over de inzet van (extra) middelen.

- 5** Vertaling naar het uitvoeringstraject. Welke concrete vervolgacties dienen gezet te worden?

Qua planning:

- Welke planning hoort er bij de vervolgacties? (wat, wanneer?)
- Hoe hangen deze acties samen? (onderlinge relaties en afhankelijkheden?)

- Hoe is de relatie met bestaande ontwikkelingen?
- Wie is verantwoordelijk voor welke acties en welke partijen doen mee?

Qua financiën:

- Welke investeringen en andere kosten brengen deze vervolgacties met zich mee?
- Op welke wijze kunnen de investeringen en kosten gedekt worden?
- Welke partij draagt welk deel van de financiering?

3. PROCES VAN TOTSTANDKOMING VAN EEN VOORZIENINGENPLAN

3.1 Het proces in hoofdlijnen

Het ontwikkelen van een voorzieningenplan gebeurt in een drietal fases, te weten:

- a. Inventarisatie
- b. Analyse
- c. Uitwerking

In de *inventarisatiefase* wordt informatie verzameld over de deelgemeenten, het actuele voorzieningenaanbod, de van kracht zijnde beleidsprogramma's, demografische ontwikkelingen, de Sociale Index, etc.

Resultaat van deze fase is: een gezamenlijk vastgestelde set informatie over de vraag (behoefte) naar voorzieningen nu en in de toekomst en informatie over het huidige aanbod aan voorzieningen en accommodaties en de reeds bekende ontwikkelingen daarin.

In de *analysefase* wordt uit de beschikbare informatie het gewenste aanbod afgeleid (zoveel mogelijk o.b.v. feitelijke normen uit beleidskaders zoals leerlingaantallen) en worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken en vraag en aanbod met elkaar geconfronteerd. Uit deze confrontatie wordt helder waar witte vlekken zitten (een tekort aan voorzieningen) en waar er een overschot is aan voorzieningen. Verder gaan we op een creatieve manier kijken waar efficiency en kwaliteitswinst te behalen is door verdergaande clustering van voorzieningen.

Resultaat van deze fase: een gedeeld beeld van het gewenste aanbod aan voorzieningen en de acties die nodig zijn om tot het gewenste aanbod te komen en om de voorzieningen zo optimaal mogelijk te clusteren.

Tot slot wordt in de *uitwerkingsfase* een uitvoeringsprogramma ontwikkeld waarin de resultaten uit de analysefase verder inhoudelijk worden uitgewerkt en in tijd en geld worden vertaald.

De gedetailleerdere uitwerking van het proces wordt in **bijlage 2** weergegeven.

4. BESLUITVORMINGSPROCES

4.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheden

Het college geeft aan het OBR opdracht tot de opstelling van voorzieningenplannen voor het gehele gebied van de gemeente.

De wethouder Ruimtelijke Ordening en Wonen is bestuurlijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van de voorzieningenplannen. Met hem zal periodiek afstemming plaatsvinden via de staf Vastgoed.

De beleidsverantwoordelijke wethouder en/of portefeuillehouder is bestuurlijk verantwoordelijk voor de beleidsmatige input voor de voorzieningenplannen. Het college stelt het voorzieningenplan vast nadat de deelgemeente het plan heeft vastgesteld.

4.2 Ambtelijke verantwoordelijkheid

Directeur Vastgoed en de portefeuillemanager Maatschappelijk Vastgoed van het OBR zijn ambtelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de opdracht van het college en zorgen voor goede betrokkenheid van de beleidsdiensten (evt. via GMT Sociaal) en deelgemeenten.

4.3 Planning

De voorzieningenplannen kunnen niet allemaal tegelijkertijd worden opgesteld en daarom is een planning gemaakt o.b.v. een gemiddelde doorlooptijd per plan van vijf maanden. Dit betekent dat in februari 2012 alle voorzieningenplannen gereed zijn.

4.4 Besluitvormingsproces

De deelgemeentebesturen stellen het voorzieningenplan voor hun eigen deelgemeente vast. Pas als alle voorzieningenplannen gereed zijn, kan het college een afgewogen besluit nemen over de consequenties van de vastgestelde voorzieningenplannen *voor de gehele stad*. Het college zal immers pas investeringsbeslissingen per deelgemeente kunnen nemen, zodra het inzicht heeft in het totaal van de te nemen investeringsbeslissingen.

Tussen februari en maart 2012 zal dan ook de collegebesluitvorming over het totaal van de voorzieningenplannen en de samenhang daarin met het stedelijke beleid en de financiële kaders worden voorbereid voor de voorjaarsretraite. Hierbij zal aansluiting gezocht worden bij het proces van het InvesteringsFonds Rotterdam (IFR) en de bijbehorende MKBA-analyse en het begrotingsproces richting Kaderbrief. Het uitgangspunt is dat er zo min mogelijk een beroep gedaan zal worden op het IFR of vergelijkbare budgetten en dat er zoveel mogelijk gefinancierd wordt vanuit de reguliere begrotingen van de diensten en deelgemeenten.

5. RISICOPARAGRAAF

Om het project te doen slagen en te bewerkstelligen dat er begin 2012 voorzieningenplannen gereed zijn voor alle Rotterdamse deelgemeenten, is het van belang de risico's in kaart te brengen die een bedreiging voor zijn welslagen kunnen zijn.

Drie risico's springen in het oog:

- 1) de plannen zijn niet op tijd gereed
- 2) de plannen zijn niet concreet genoeg geformuleerd, zodat er geen besluitvorming op gebaseerd kan worden
- 3) de uitvoering van de plannen vraagt teveel geld

De planning voor de totstandkoming van alle plannen is krap. Bovendien is een groot aantal partijen betrokken bij de opstelling. Om geen vertraging te laten ontstaan is het van groot belang het project goed te faseren (in stukjes knippen) en de fasering goed te bewaken. Verder zal er door de projectleiding geïnvesteerd moeten worden in een goede relatie met die partijen die een (inhoudelijke) bijdrage aan het plan moeten leveren. Indien noodzakelijk, dient er zonder dralen opgeschaald te worden.

Er dient in de tweede plaats voorkomen te worden dat een vastgesteld voorzieningenplan later nadere uitwerking behoeft. Een goed voorzieningenplan maakt inzichtelijk welke acties er op deelgemeenteniveau ondernomen moeten worden, zodat het college, op het moment dat alle plannen gereed zijn, in staat is de prioriteiten aan te geven.

De projectleiding zal de concreetheid van het plan goed in de gaten moeten houden.

De confrontatie van vraag en aanbod van maatschappelijke voorzieningen moet zich vertalen in voldoende concrete acties (maatregelen, beslissingen, e.d.), voorzien van een financiële raming en een tijdsplanning. Dreigt het plan een ongewenste vaagheid krijgen, dan grijpt de projectleiding in.

In de derde plaats bestaat het risico dat er *teveel* nieuwe wensen opgenomen worden in het plan en te weinig voorstellen voor afstoting e.d. Dit kan leiden tot te hoge financiële claims. Dit dient ondervangen te worden door tijdens de opstelling van de plannen het beginsel van "meer doen met dezelfde middelen" goed in acht te houden.

BIJLAGE 1

TOEPASSELIJKE BELEIDSKADERS (NIET VOLLEDIG)

- a) Stadsvisie 2030
- b) "Trefzeker"
- c) Ambitie Rotterdam 2030 en Toekomstperspectief
- d) Gebiedsvisies deelgemeenten
- e) Gebiedsvisies dS+V en OBR
- f) Beleidskader Centra voor Jeugd en Gezin
- g) Beleidsplan Bibliotheek Rotterdam
- h) Beleidskader Maatschappelijke Opvang
- i) Beleidsplan dienst Kunst en Cultuur
- j) Integraal Huisvestingsplan (dienst JOS)
- k) Beleidskaders Sport en Recreatie (SenR)
- l) iWAP's deelgemeenten
- m) Sociale Strategie
- n) Economische Visie
- o) Vijfjarenactieplan Veilig
- p) Coalitie-Akkoord 2010-2014
- q) "Ruimte voor zorg" (OBR Economie)
- r) Collegewerkprogramma 2010-2014, "Werken aan talent en ondernemen"

BIJLAGE 2

Gedetailleerde uitwerking van het totstandkomingsproces van een voorzieningenplan

1. Deelnemende partijen bij de opstelling van het plan

Het voorzieningenplan is een plan dat draagvlak nodig heeft onder alle betrokken partijen en om hun inzet vraagt. Deelnemende partijen zijn in elk geval:

- OBR (Vastgoed en Gebiedsontwikkeling)
- dS+V
- JOS (onderwijshuisvesting)
- SenR (Beleid)
- GGD
- dKC
- Bibliotheek Rotterdam
- SoZaWe
- deelgemeenten (bestuurders, gebiedsmanagers, sectorhoofden, beleidsmedewerkers);
- maatschappelijke instellingen (welzijnsinstellingen, zorginstellingen, politie, woningcorporaties, scholen (schoolbesturen) en andere beheerders/gebruikers van voorzieningen).

In het voorkomende geval kunnen nog andere diensten of organisaties bij het opstellen van het plan betrokken worden.

rolverdeling

Het OBR is de beheerder van het gemeentelijke vastgoed. Het OBR beslist over aan- en verkoop van vastgoed en over het sluiten van huurovereenkomsten. Leidraad bij het handelen van het OBR met betrekking tot het vastgoed is het Meerjaren Perspectief Rotterdams Vastgoed (MPRV).

Vanuit deze rol neemt het OBR de regie bij het opstellen van de voorzieningenplannen. Het OBR levert (zoveel mogelijk) de projectleiding, stuurt op tijdige realisatie, toetst de kwaliteit, zorgt voor verbinding met stedelijke kaders en trajecten en draagt daarmee de eindverantwoordelijkheid voor de totstandkoming van de plannen.

De *diensten* zijn verantwoordelijk voor informatie over de vraag (nu en in de toekomst) naar de voorzieningen waarvoor zij verantwoordelijk zijn (bijv. een actueel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs) en de ontwikkelingen op hun domein.

De *deelgemeenten* hebben ook een verantwoordelijkheid voor het aanleveren van specifieke informatie m.b.t. hun eigen gebied, inzet van hun netwerk en het meewerken aan het opstellen van het voorzieningenplan. Tevens dienen de deelgemeenten standpunten in te nemen met betrekking tot de toekomst van die voorzieningen waarvoor zij direct verantwoordelijk zijn. Het dagelijks bestuur van de deelgemeente stelt het voorzieningenplan vast voordat het naar het college gaat. Aan het bestuur wordt door de projectleider dan ook regelmatig gerapporteerd over de voortgang.

Met genoemde maatschappelijke instellingen zullen interviews gehouden worden. De opzet is hun voorzieningen in beeld te krijgen, maar tevens hun strategische doelen met betrekking tot die voorzieningen, alsmede lopende ontwikkelingen.

2. Inventarisatiefase nader bekeken

2.1 Bevolkingsopbouw en prognoses

Voor het formuleren van de vraag naar voorzieningen is het van belang niet alleen de planologische ontwikkelingen te kennen, maar ook de verwachte veranderingen in de bevolkingssamenstelling. Het Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS) levert daarvoor de cijfers aan. In structuurplannen of de Stadsvisie e.d. moet bekeken worden welke woonmilieus er nagestreefd worden. Kortom, de (toekomstige) bevolkingsopbouw binnen een bepaalde buurt dient in acht genomen te worden bij het bepalen van de vraag naar voorzieningen. Indien het, bijvoorbeeld, een beleidsdoelstelling is om in een bepaalde buurt of wijk meer gezinnen met jonge kinderen te huisvesten, dient er wellicht rekening gehouden te worden met een extra basisschool. Het gaat erom dat het voorzieningenaanbod anticipeert op de toekomst.

2.2 Beleidsprogramma's

De beleidsprogramma's van de stedelijke diensten vormen een belangrijk kader voor het voorzieningenplan. Iedere beleidsdienst voert stedelijke programma's uit en sommige ook huisvestingsprogramma's (JOS bijvoorbeeld). De doelstellingen van deze

programma's zijn belangrijke uitgangspunten voor het voorzieningenplan, omdat veel doelstellingen alleen bereikt kunnen worden als de noodzakelijke voorwaarden daarvoor in voorzieningen worden geschapen.

2.3 Huidig aanbod van accommodaties

Het totale huidige voorzieningenaanbod zal in kaart gebracht worden. Belangrijk is daarbij de informatie over welke organisaties in welke accommodaties zitten, wie ze in eigendom en beheer heeft en wat de bezettingsgraad is. De informatie wordt geprojecteerd op kaarten van het gebied, zodat visueel gemaakt wordt hoe de voorzieningen over de wijken zijn verspreid en waar eventueel de witte vlekken zich bevinden. Het aanbod is in handen van de gemeente, maar ook in handen van corporaties, zorgaanbieders, welzijnsstichtingen en anderen.

2.4 Formuleren van de vraag

Per categorie van voorzieningen wordt het voorzieningenniveau geformuleerd dat het meest gewenst is op buurt-, wijk- of deelgemeenteniveau. De wenselijkheid is gebaseerd op de beleidskaders en -doelstellingen, normeringen, behoefteonderzoek, etc. Deze situatie wordt vervolgens vergeleken met de bestaande situatie, zodat in beeld komt welke ontwikkelingen er noodzakelijk zijn om aan het gewenste plaatje te voldoen.

2.5 Eerste werksessie (brainstorm)

De resultaten van de inventarisatie worden op hoofdlijnen gepresenteerd in de eerste werksessie. In deze sessie trekken deelgemeente en diensten gezamenlijk conclusies over:

- De behoefte per soort voorziening (hebben we de vraag naar voorzieningen voldoende in beeld?)
- De inventarisatie van het aanwezige aanbod (hebben we het totale aanbod in beeld?)

Indien geoordeeld wordt dat aanbod en vraag nog niet voldoende in beeld zijn, wordt besloten tot nader onderzoek en worden dienaangaande de taken verdeeld.

2.6 Tweede werksessie

Zodra aanbod en vraag naar behoren in beeld zijn gebracht, worden in een tweede

weksessie met deelgemeente en diensten aanbod en vraag met elkaar geconfronteerd. Dit resulteert in de benodigde acties om tot het gewenste voorzieningenaanbod te komen (bijv. clustering).

Er kan door de projectleiding besloten worden met één werksessie te volstaan. De eerste werksessie wordt in dat geval niet gehouden. In plaats daarvan wordt de benodigde informatie verzameld in bilateraal overleg met deelgemeentelijke gebiedsmanagers, beleidsmedewerkers, bestuurders, etc.

3. De uitwerkingsfase

Op basis van het besprokene in de werksessies zijn de noodzakelijke (vastgoed)ontwikkelingen of acties bepaald. Deze worden zo concreet mogelijk benoemd. Op verschillende niveaus zijn acties denkbaar:

- de deelgemeente financiert en organiseert zelf
- de gemeente neemt het initiatief tot het doen van een nieuwe investering en zoekt daar partners bij (MPRV)
- de gemeente besluit tot het voortzetten en voltooien van een eerder in initiatief genomen investering

Per actie wordt bepaald wat het benodigde budget is. Daarbij wordt tevens een tijdsplanning aangegeven.

Indien gewenst wordt in een derde werksessie het concept-voorzieningenplan besproken.

- - -